

Hvidt, der løftes af guld

NS

22. juni 2011

der lin-
jer og
enhed
og ro.
To far-
ver
hersker
på

Bangsbø, hvidt, der løftes af
guld, og sort, der bærer
sølv."

I gæstebogen skrev min
datter: "Tak, fordi vi fik lov
til at opleve det smukke mu-
seum."

Museernes fremtid har
været til megen debat i de
seneste måneder. Lad dem
leve - i hvert tilfælde Bangs-
bø Museum. Det emner af
lys og glæde og leveret liv.

MARIA STENSGÅRD POULSEN

er cand.mag. i kunsthistorie og
dansk, Aarhus Universitet, 2009.
Censur i billedkunst og dansk ved
lærer- og pædagoguddannelsen
Skrænt ved North Art Magazine.
Gift og mor til tre børn.

MUSEUM: Som født og op-
vokset tæt ved Frederiks-
havn, hvor jeg opholdt mig
indtil mit 20. år, gik famili-
ens søndagstur en gang
imellem til Bangsbo Muse-
um. Der eneste, jeg husker
derfra, er samlingen af hår-
kunst. For et barn, og senere
et ungt menneske, var det
en grim oplevelse. Tank at
klippe håret af et menneske
for så at skabe et smykke og -
i min erindrings optik - at
placere disse uhøjgelige ob-
jekter i et mørkt rum på et
museum. I dag ved jeg, at
der er et af museets særlige
fortrin med Nordeuropas
største samling af hårkunst.

Min far, som ligger gra-
vet på Frederikshavn Kirke-
gård, skulle traditionen tro
have en blomst på fars dag i
år. Det fik vendt op og ned
på mit syn på Bangsbo Mu-
seum.

Med tre børn i bilen skulle
turen have andet at byde på
end deres morfars gravsted.
En morfar, de desværre al-
drig har kendt.

samme weekend var en så-
kaldt blomstereftersnit i Fre-
derikshavn, men havde var-
skoet, at efter gravstedet, ja,
så skulle vi på museum. Et
museum, de aldrig havde set
før. Beskeden blev modtaget
med blandede følelser.

Da vi nærmede os museet,
var der høj musik, og min lil-
le datter på knap tre år be-
gynede at rukke i paraply-
vognen. Det var fra blom-
stereftersniten. Jeg spurte
demokratiske: "Vil I hellere
til blomstereftersnit end på
museum?" "Nej", svarede
min store datter på 16 år:
"Nu har vi bestemt, at vi skal
på museum, så det skal vi!"

Tak, store datter!
Knap var vi henne ved den
trekløjede hovedbygning,
før jeg fik en ubeskrivelig fø-
lelse af lys. Antagelig ikke
kun, fordi himlen var blå, og
solen skinnede fra en skyfri
himmel. Det er nu engang
sådan, at indimellem afspej-
ler det, der er udenpå, også
det, der er indeni. Følelsen
af lys blev dog ikke umiddel-
bart manifesteret.

Vi begyndte nemlig ikke
med hovedbygningen, men
med Det Jyske Modstands-
museum, som har til huse i
en tidligere staldbygning,
hvor min søn på 14 år blev
grebet med baggrund i sin
store interesse for Anden
Verdenskrig. Vi piger defile-
rede stiltfærdigt videre til
Danmarks ældste lade, som
er over 400 år gammel og
har en samling af bl. a. heste-
vogne. Vognen med påmale-
de stjerner gav associationer
til Astrid Lindgrens univers i
Småland i Sverige. Hvilke
søde børn er ikke blevet kørt
ke har været med?

Det er altid dejligt, når det
bedste kommer til sidst. Mø-
det med Bangsbøkrederen.
Ikke så snart var vi trådt
ind i den trekløjede hoved-
bygning, før informations-
tavler om Bangsbøkrederen
kunne berette, at her havde
der i perioden fra 1891-
1909 eksisteret "et fristed
for kunstneriske begavelse,
hvoraf adskillige var ret
usædvanlige i deres livsfor-

relse", som Johannes Jør-
gensen (f. 1901) skriver i et
lille, meget læseværdigt
skrift fra 1998 om Bangsbo-
krederen. Første gang publi-
ceret i Vendsyssel Årbog i
1977.

I Bangsbøkrederens år eje-
des Bangsbo af Johan Knud-
sen, som var godssejers søn fra
Mors. Egentlig havde han
fået studentereksamen i Kø-
benhavn og herefter fået en
landbrugssuddannelse ved
Landbohøjskolen, men Jo-
han Knudsen havde kunst-
neriske interesser, især in-
den for litteratur, teater og
billedkunst. Grundet tillig
udbetaling af sin arv havde
han rigeligt med økonomi-
ske midler til at dyrke sine
interesser. Dette betød udgi-
velsen af et kulturadikalt
organ, dagbladet "Kjøben-
havn" i årene 1890-1899
sammen med den senere be-
tydelige politiker Ove Rode.
De tilknyttede forfattere var
Carl Ewald, Gustav Wied,
Herman Bang og kunstne-
ren Thorvald Bindesbøll m.
fl. Selvfølgelig tog Johan Knudsen

sig af bladets teaterkritik.
Det var denne kreds samt
kunstnerne L.A. Ring og
Chr. Clausen, som Johan
Knudsen tog med til Frede-
rikshavn for bl. a. at genrejse
det gamle hus. For at forstå
husets skønhed skal det op-
leves. Bindesbølls smukke,
hvide møbler og Chr. Clau-
sens malerier, som doku-
menterer Bangsbøkrederens
glade liv. Men for at give en
forsmag på skønheden, så
lad mig slutte med Herman
Bangs ord i "Illustreret Ti-
dende", 1905:

"Møbler blev regnet, og
vægfliser blev skabt. Men
var der noget gammelt, som
duede, blev det hæget og be-
varer. Da reddedes billard-
salens skønne empiriredø-
re med de håndgjorte metal-
rater, et par af de dejligste i
landet. Slet intet skulle være
"stort". - Der ville Johan
Knudsen ikke. Men alt var
sjældent, som det virkelige
skønne er. I hvert rum - de
rum, som et helt slægtleds
kunstnere skulle lære at el-
ske som et hjem - skabtes